

**OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3
BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU**

1. ULUSAL YETERLİLİĞİN ADI / SEVİYESİ / REVİZYON NO:	13UY0144-3 Otomotiv Ön Düzencisi (Seviye 3) Yayın Tarihi: 12.09.2018 Rev. No:01		
2. ULUSAL YETERLİLİĞİN KODU	13UY0144-3		
3. ULUSAL YETERLİLİĞİN AMACI:	Otomotiv Ön Düzencisi (Seviye 3) mesleğinin verimli, kaliteli ve standartlara uygun icra edilmesi ve sürdürülebilmesi için; - Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, - Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, - Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmaktır.		
4. REFERANS DOKÜMANLAR	11UMS0118-3 Otomotiv Ön Düzencisi (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı 11UY0021-4 Otomotiv Mekanikçisi (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı		
5. YETERLİLİK BİRİMLERİ	Zorunlu Birimler: 13UY0144-3/A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite 13UY0144-3/A2: Ön Düzen İşlemleri Seçmeli Birimler 13UY0144-3/B1: Yol Testi 13UY0144-3/B2: Tekerlek Balansı		
6. BİRİMLERİN GRUPLANDIRILMA ALTERNATİFLERİ	Alternatif-1	A1-A2	A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite A2: Ön Düzen İşlemleri
	Alternatif-2	A1-A2-B1	A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite A2: Ön Düzen İşlemleri B1: Yol Testi
	Alternatif-3	A1-A2-B2	A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite A2: Ön Düzen İşlemleri B2: Tekerlek Balansı
	Alternatif-4	A1-A2-B1-B2	A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite A2: Ön Düzen İşlemleri B1: Yol Testi B2: Tekerlek Balansı
7.ÜCRET	- İlgili Ulusal yeterliliğe ait ücret MYK web portal’ da kamuya ilan edilmiş olup Teknikel web sitesinde de yayınlanmaktadır. - Aday eğer daha önce farklı bir yetkilendirilmiş kuruluştan sınav için başvurmuş ya da bütün sınav haklarını kullanmış ise sadece kaldığı ulusal yeterlilik biriminin teorik+ performansına ait ücreti öder. - Aday başvurusunda başvuru kısmında birim başvuru bölümünü işaretler.		
8. BELGELENDİRME BAŞVURUSU İÇİN GEREKEN ÖN ŞARTLAR:	B1: Yol Testi: Sürücü Belgesi		
9. BELGE BAŞVURUSU İÇİN İSTENEN EVRAKLAR	- Aday Başvuru Formu - Belge Kullanım Sözleşmesi Dekont açıklama: “T.C. Kimlik No/Pasaport No”, “Adı-Soyad”, 13UY0144-3 Otomotiv Ön Düzencisi Ulusal Yeterliliği “UY Birim Kodu” belirtilmelidir. (Ad ve Soyadı ve tc kimlik numarası açıklamaya sığmadığı durumlarda adayın Adı Soyadı yazılacak) “Birim Tamamlama başvurusu yapanlar için, başvurdukları ulusal yeterliliğe ait sahip oldukları Mesleki Yeterlilik Belgeleri. - İlgili yeterlilikte adayın ilk sınavı adayın başvurusunun onaylanmasını takiben 60 gün içinde açılır. Aday başarısız olduğu birimlerden kalan sınav haklarına ait sınavları açılır.		

**OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3
BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU**

10. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Teorik Sınav	YETERLİLİK BİRİMİ		SORU SAYISI	SÜRE (DAKİKA)	GEÇME NOTU
	A1: İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite		25	38	%60
	A2: Ön Düzen İşlemleri		20	30	
	B1: Yol Testi		10	15	
	B2: Tekerlek Balansı		10	15	
	GENEL TOPLAM SORU SAYISI -SÜRE(DAKİKA)		65	98	
Performansa Dayalı Sınav	YETERLİLİK BİRİMİ				GEÇME NOTU
	A2: Ön Düzen İşlemleri				80%
	B1: Yol Testi				
	B2: Tekerlek Balansı				
11) PERFORMANS SINAVINA AİT KRİTİK ADIMLAR	A2	*BY.6 Aracı ayar yapılacak alana güvenli şekilde konumlandırır. *BY.11 Ön tekerlek hareket etmeyecek şekilde direksiyonu sabitler. *BY.14 Aracın tekerleklerini ön düzen ayar cihazının döner tablaları üzerine oturatarak ayar avadanlıklarını tekerleklerle bağlar. *BY.21 Gerçekleştirdiği işlerde İSG kurallarını uygular. *BY.22 Gerçekleştirdiği işlerde çevre koruma önlemlerini uygular. *BY.23 Gerçekleştirdiği işlerde kalite gerekliliklerini uygular.			
	B1	*BY.1 Aracı özel test parkuru veya güzergâhı belirlenmiş yola alır. *BY.8 Gerçekleştirdiği işlerde İSG kurallarını uygular. *BY.9 Gerçekleştirdiği işlerde çevre koruma önlemlerini uygular. *BY.10 Gerçekleştirdiği işlerde kalite gerekliliklerini uygular.			
	B2	*BY.5 Jantların fiziki durumunu kontrol ederek gerekli ise düzeltme işlemi yapar. *BY.6 Lastik diş aralarında bulunan taşları temizler. *BY.8 Tekerli balans cihazına uygun şekilde bağlar. *BY.12 Cihazı çalıştırarak balansı doğruluğunu kontrol eder. *BY.13 Uygun balansı elde edinceye kadar işleme devam eder. *BY.17 Gerçekleştirdiği işlerde İSG kurallarını uygular. *BY.18 Gerçekleştirdiği işlerde çevre koruma önlemlerini uygular. *BY.19 Gerçekleştirdiği işlerde kalite gerekliliklerini uygular.			

OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3 BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU

12. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYE İLİŞKİN DİĞER KOŞULLAR	- Ek A2- 2- EK B1-2- EK B1-2’de yer alan “Beceriler ve Yetkinlikler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. - gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. - Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadeleri (Ek A2- 2-EK B1-2- EK B1-2) performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.	
	Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarılı olduğu tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez.	ÖRNEK: Aday sınava girdiği A2 Teorik sınavından başarılı performans sınavından başarısız ise teorik sınavının başarılı olduğu tarihten itibaren 1 yıl içinde performans sınavından başarılı olmak zorundadır.
	Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarılı olduğu tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir	ÖRNEK A1-A2 başvurusu olan bir adayın A1- başarılı ise A2 başarısız ise A2 başarılı oluncaya kadar 2 yıl geçerliliği vardır.
13. BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ:	Yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır.	
14. BELGENİN GÖZETİM SIKLIĞI:	****	
15. YENİDEN BELGELENDİRME:	- Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur; 5 yıl belgegeçerlilik süresi içerisinde toplamda en az iki yıl veya son altı ay boyunca ilgili alanda çalıştığını gösteren kayıtları (hizmet dökümü, referans yazısı/mektubu, sözleşme, fatura, portfolyo, vb.) sunmak, - Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan uygulama sınavlarına katılmak. Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.	
16. BELGE BASIMI VE TESLİMİ	- Adayların kararı myk portal’a yüklendikten sonra myk mevzuatları çerçevesinde adayın evrakı basılarak TEKNİKEL’e gelir. - Adayın evrakı TEKNİKEL’de kayıt altına alınıp imza ve hologram işlemleri tamamlandıktan sonra adayın tercihi doğrultusunda adaya iletilir. - Belge gönderim kargo ücreti adaya aittir.	
17. İTİRAZ VE ŞİKAYET	- İtiraz ve şikayet hakkında ayrıntılı bilgi www.teknikelbelgelendirme.com.tr sayfasında tanımlanmıştır. - İtiraz/ şikayetler; yazılı, sözlü, online/web, e-posta vb. iletişim araçları ile iletilir. - Aday sınava ilişkin itiraz ve şikayetlerini sınav tarihinden itibaren 30 gün içerisinde TEKNİKEL’ e bildirmelidir.	
18.DİĞER ŞARTLAR	-ADAYLAR PERFORMANS SINAVLARINA KATILIRKEN İŞ KİYAFETLERİ VE İŞ AYAKKABILARI İLE SINAV ALANINA GELECEKLER. -SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE ADAYLARIN KİMLİK YA DA EHLİYETLERİ YANLARINDA BULUNACAK. -ADAYLARIN SINAV KARARI EĞER SINAV İLE İLGİLİ MYK TARAFINDAN BİR DOĞRULAMA VE İTİRAZ DURUMU MEVCUT DEĞİLSE SINAV TAMAMLANDIKTAN SONRA 10 GÜN İÇİNDE VERİLEREK MYK PORTAL’A YÜKLENİR.	

**OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3
BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU**

TEORİK SINAVLARDA ÖLÇÜLECEK BİLGİ İFADELERİ

Teorik sınavlarda Ulusal yeterlilikte belirtilen aşağıdaki bilgi ifadelerine ait sorular sorulmaktadır.

13UY0144-3/A1 İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Kalite		
No	Bilgi İfadesi	Değerlendirme Aracı
BG.1	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki normları listeler.	T1
BG.2	Yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanımları sıralar.	T1
BG.3	Çalışma yerinin ve ekipmanların düzenli tutulması konusundaki kuralları sıralar	T1
BG.4	İş sağlığı ve güvenliği koruma ve müdahale araçlarını sıralar	T1
BG.5	İş sağlığı ve güvenliği koruma ve müdahale araçlarının kullanım özelliklerini listeler.	T1
BG.6	Yapılan çalışmaya uygun uyarı işaret ve levhalarını sıralar.	T1
BG.7	Gerçekleştirdiği iş ile ilgili tehlike ve riskleri listeler.	T1
BG.8	Risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik alınacak önlemleri açıklar.	T1
BG.9	Tehlike oluşturabilecek durumları sıralar.	T1
BG.10	Anında giderilemeyecek türden tehlikeli durumlarla iletişime geçilmesi gereken ilgili kurumları eşleştirir.	T1
BG.11	Makine ve yapılan işleme özel acil durum prosedürlerini listeler.	T1
BG.12	Acil durumlarda çıkış veya kaçış prosedürlerini sıralar.	T1
BG.13	Gerçekleştirilen işlemler ile ilgili çevresel etkileri açıklar.	T1
BG.14	Dönüştürülebilen malzemeleri sıralar.	T1
BG.15	Dönüştürülebilen malzemelerin ayırım ve sınıflamasını açıklar.	T1
BG.16	Tehlikeli ve zararlı atıkları sıralar.	T1
BG.17	Tehlikeli ve zararlı atıkların, diğer malzemelerden ayrıştırılması esaslarını listeler.	T1
BG.18	Yanıcı ve parlayıcı malzemelerin güvenli depolama gerekliliklerini açıklar.	T1
BG.19	Dökülme ve sızıntılara karşı kullanılacak uygun donanım, malzeme ve ekipmanı sıralar.	T1
BG.20	İşletme kaynaklarını tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanımı esaslarını açıklar.	T1
BG.21	Kullandığı donanıma ilişkin koruyucu ve önleyici bakım işlemlerini sıralar.	T1
BG.22	Talimatlarda yer alan kalite sistemi gerekliliklerini listeler.	T1
BG.23	Uygulamada izin verilen tolerans ve sapmaları sıralar.	T1
BG.24	Operasyon bazında çalışmaların kalite standartlarını tanımlar.	T1
BG.25	Çalışma sırasında ortaya çıkabilecek hata ve arızaları sıralar.	T1

13UY0144-3/A2 Ön Düzen İşlemleri		
No	Bilgi İfadesi	Değerlendirme Aracı
BG.1	Çalışma programı oluşturma işlemlerini açıklar.	T1
BG.2	Yapılacak olan bakım ve ayar işleminin özelliğine göre gerekli olan aletleri sıralar.	T1
BG.3	Bakım ve ayar yapılacak olan aracın donanım yapısına ilişkin kataloglarda yer alması gereken hususları açıklar.	T1
BG.4	Bakım ve ayar yapılacak olan ön düzen ayarlarına ilişkin katalogların içeriklerini açıklar.	T1
BG.5	Müşteri şikayet ve talepleri doğrultusunda değiştirilen parçaları sıralar.	T1
BG.6	Rutin olarak değiştirilen parçaları sıralar.	T1
BG.7	Aracı ayar yapılacak alana konumlandırırken dikkat edilmesi gereken güvenlik unsurlarını sıralar.	T1
BG.8	Tekerleklerin hava basınç değerlerinin nasıl kontrol edileceğini açıklar.	T1
BG.9	Tekerleklerde yapılacak fiziki kontrolleri açıklar.	T1

**OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3
BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU**

BG.10	Direksiyon bağlantı elemanlarını sıralar.	T1
BG.11	Direksiyon sisteminde arıza tiplerini açıklar.	T1
BG.12	Rot bağlantılarındaki arıza tiplerini açıklar.	T1
BG.13	Viraj (denge) çubuğunun özelliklerini sıralar.	T1
BG.14	Süspansiyon elemanlarını sıralar.	T1
BG.15	Ayar avadanlıklarını tekerleklere bağlarken dikkat etmesi gereken unsurları sıralar.	T1
BG.16	Araçta bulunan ön düzen geometrisindeki açıları ve mesafeleri açıklar.	T1

13UY0144-3/B1 Yol Testi

No	Bilgi İfadesi	Değerlendirme Aracı
BG.1	Araç özel test parkuru veya güzergâhı belirlenmiş yola nasıl hazırlayacağını açıklar.	T1
BG.2	Değişen yol, yük ve hız aralıklarında yapılacak olan yol testlerini açıklar.	T1
BG.3	Yol testi sırasında aracın tüm mekanik aksamlarından gelen ses ve titreşimlerin kaynaklarını açıklar.	T1
BG.4	Frenlenme performansına etki eden unsurları açıklar.	T1
BG.5	Süspansiyona etki eden unsurları açıklar.	T1
BG.6	Ön düzene etki eden unsurları açıklar.	T1
BG.7	Arıza tespit amaçlı yol testi aşamalarını sıralar.	T1
BG.8	Son kontrol amaçlı yol testi aşamalarını sıralar.	T1

13UY0144-3/B2 Tekerlek Balansı Yapma

No	Bilgi İfadesi	Değerlendirme Aracı
BG.1	Araçlarda kullanılan lastik çeşitlerini sıralar.	T1
BG.2	Araç lastiklerinin teknik bilgilerini açıklar.	T1
BG.3	Araçlarda kullanılan jant çeşitleri sıralar.	T1
BG.4	Araç jantlarının teknik bilgilerini açıklar.	T1
BG.5	Balanssızlığın araç üzerine olan etkilerini sıralar. D	T1
BG.6	Balans öncesi yapılması gereken işlemleri sıralar.	T1
BG.7	Balans işleminde kullanılan cihazların özelliklerini sıralar.	T1
BG.8	Balans yapılış işlemlerini sıralar.	T1

UYGULAMA(PERFORMANS) SINAVLARINDA ÖLÇÜLECEK BECERİ VE YETKİNLİKLER

13UY0144-3/A2 Ön Düzen İşlemleri

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	Değerlendirme Aracı
BY.1	Yapılacak olan bakım ve ayar işleminin özelliğine göre gerekli olan aletleri hazırlar.	P1
BY.2	Müşterinin sorun ve şikayetlerini dinleyerek araç kontrol eder.	P1
BY.3	Bakım ve ayar yapılacak olan aracın donanım yapısı ve ön düzen ayarlarına ilişkin katalogları inceler.	P1
BY.4	Müşteri şikayet ve talepleri doğrultusunda değiştirilecek, bakım ve ayar yapılacak parçaları tespit eder.	P1
BY.5	Müşteri şikayet ve talepleri doğrultusunda rutin olarak değiştirilen parçaları tespit eder.	P1
*BY.6	Araç ayar yapılacak alana güvenli şekilde konumlandırır.	P1
BY.7	Aracın tekerleklerini ön düzen ayar cihazının döner tablaları üzerine oturtur.	P1
BY.8	Direksiyon bağlantı elemanlarının kontrolünü yapar.	P1
BY.9	Süspansiyon elemanlarının kontrolünü yapar.	P1

OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3 BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU

BY.10	Tekerleklerin hava basınçlarını ve fiziki durumlarını kontrol eder.	P1
*BY.11	Ön tekerlek hareket etmeyecek şekilde direksiyonu sabitler.	P1
BY.12	Direksiyon sistemi elemanlarının gevşeklik kontrollerini yaparak onarır.	P1
BY.13	Süspansiyon sistemi elemanlarının gevşeklik kontrollerini yaparak onarır.	P1
*BY.14	Aracın tekerleklerini ön düzen ayar cihazının döner tablaları üzerine oturatarak ayar avadanlıklarını tekerleklerle bağlar.	P1
BY.15	Ön düzen ayar cihazına bağlanan aracın kaster ayarını kontrol eder.	P1
BY.16	Ön düzen ayar cihazına bağlanan aracın kamber ayarını kontrol eder.	P1
BY.17	Ön düzen ayar cihazına bağlanan aracın rot ayarını yaparak toe-in ve toe-out mesafelerini ayarlar.	P1
BY.18	Ön düzen ayar cihazında belirlenen değerler ile aracın katalog değerlerini karşılaştırır.	P1
BY.19	Test ve ayar işlemleri biten aracın tekerleklerindeki ayar avadanlıklarını tekerleklerden söker.	P1
BY.20	Aracı ayar yapılan alandan güvenli şekilde uzaklaştırır.	P1
*BY.21	Gerçekleştirdiği işlerde İSG kurallarını uygular.	P1
*BY.22	Gerçekleştirdiği işlerde çevre koruma önlemlerini uygular.	P1
*BY.23	Gerçekleştirdiği işlerde kalite gerekliliklerini uygular.	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.

13UY0144-3/B1 Yol Testi		
No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	Değerlendirme Aracı
*BY.1	Aracı özel test parkuru veya güzergâhı belirlenmiş yola alır.	P1
BY.2	Amaca uygun yol, yük ve hız aralıklarında araca yol testi uygular.	P1
BY.3	Yol testi sırasında aracın tüm mekanik aksamlarından gelen ses ve titreşimleri tespit eder.	P1
BY.4	Aracın frenlenme performansını test eder.	P1
BY.5	Süspansiyon parçalarının kontrollerini yapar.	P1
BY.6	Ön düzen parçalarının kontrollerini yapar.	P1
BY.7	Yol testi sırasında karşılaştığı arıza ve aksaklıkları ilgili formlara işler.	P1
*BY.8	Gerçekleştirdiği işlerde İSG kurallarını uygular.	P1
*BY.9	Gerçekleştirdiği işlerde çevre koruma önlemlerini uygular.	P1
*BY.10	Gerçekleştirdiği işlerde kalite gerekliliklerini uygular.	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.

13UY0144-3/B2 Tekerlek Balansı Yapma		
No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	Değerlendirme Aracı
BY.1	Aracı çalışma alanına uygun şekilde alır.	P1
BY.2	Aracı güvenli şekilde kaldırma ekipmanına alır.	P1
BY.3	Tekerleği araçtan söker.	P1
BY.4	Lastiklerin fiziki durumunu ve aşınmasını kontrol eder	P1
*BY.5	Jantların fiziki durumunu kontrol ederek gerekli ise düzeltme işlemi yapar.	P1
*BY.6	Lastik dış aralarında bulunan taşları temizler.	P1
BY.7	Lastik basınçlarını kontrol eder/ayarlar.	P1
*BY.8	Tekeri balans cihazına uygun şekilde bağlar.	P1
BY.9	Cihazı emniyetli bir şekilde çalıştırır.	P1
BY.10	Cihaz üzerinden ağırlıkların çakılma yerini ve miktarını tespit eder.	P1
BY.11	Tespit ettiği ağırlıkları uygun yere çakar/yapıştırır.	P1
*BY.12	Cihazı çalıştırarak balansı doğruluğunu kontrol eder.	P1
*BY.13	Uygun balansı elde edinceye kadar işleme devam eder.	P1
BY.14	Tekerlekleri araca monte eder.	P1

**OTOMOTİV ÖN DÜZENCİSİ-3
BELGELENDİRME PROGRAMI KILAVUZU**

BY.15	Aracı kaldırma ekipmanından güvenli şekilde indirir.	P1
BY.16	Tekerlek bijonunu uygun tork değerinde sıkar	P1
*BY.17	Gerçekleştirdiği işlerde İSG kurallarını uygular.	P1
*BY.18	Gerçekleştirdiği işlerde çevre koruma önlemlerini uygular.	P1
*BY.19	Gerçekleştirdiği işlerde kalite gerekliliklerini uygular.	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.